KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
26.9.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Viite: HE 153/2022 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAISTA VUODEN 2023 TULOVEROASTEIKOSTA JA ERÄIDEN TULOVEROTUSTA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa vuoden 2023 talousarvioesitykseen liittyvästä hallituksen esityksestä, joka koskee työtulovähennystä, matkakuluvähennystä, tunnustuspalkintojen verotusta sekä rahastoihin sovellettavaa poikkeusta tuloverolain yhteisöjä koskevasta yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella. Ehdotukset perustuvat hallitusohjelmaan sekä hallituksen myöhempiin linjauksiin.

Keskuskauppakamari kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Työtulovähennys

Esityksessä ehdotetaan työtulovähennyksen korottamista ikäperusteisesti 60 vuotta täyttäneillä verovelvollisilla. Korotus toteutettaisiin korottamalla vähennyksen enimmäismäärää asteittain, ja sen tarkoitus olisi edistää yli 60 vuotta täyttäneiden henkilöiden työllisyyttä. Korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 77 miljoonalla eurolla. Työllisyysvaikutukset huomioidenkin ehdotuksen arvioidaan olevan julkista taloutta heikentävä työllisyystoimenpide.

Keskuskauppakamari pitää työtulovähennyksen korottamisen kustannuksia suurina arvioituihin hyötyihin nähden. Ehdotus parantaisi joiltakin osin kannustimia työskentelyyn kriittisessä ryhmässä, mikä on erinomainen asia. Toisaalta Suomessa verotetaan jo valmiiksi eläkkeen ja palkkatyön yhdistelmää useimmiten kevyemmin kuin samansuuruista tuloa, joka koostuu vain eläkkeestä tai palkasta, sillä henkilö voi saada ansiotulojen verotuksessa yhtä aikaa palkansaajan ja eläkkeensaajan verovähennyksiä. On mahdollista, että nyt ehdotettu samaan väestöryhmään kohdistettu verokannustin johtaisi jopa työnteon vähentämiseen joissakin tilanteissa, kun siihen olisi mahdollisuus ilman, että käteen jäävät tulot vähenisivät. Keskuskauppakamari katsoo, että ansiotuloverotuksen kevennykset tulisi kohdentaa tasaisemmin kaikille palkansaajille.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Esityksessä ehdotetaan, että vuonna 2022 väliaikaisesti sovellettavia asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten enimmäismäärän korotusta ja kilometrikohtaisesta vähennyksestä säätämistä jatkettaisiin myös vuodelle 2023. Muutoksella olisi staattisesti arvioituna noin 14 miljoonan euron suuruinen verotuloja pienentävä vaikutus.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että polttoainekustannusten nousu ei muodostu työn vastaanottamisen esteeksi pidemmänkään työmatkan takaa. Työssäkäyntialueet ovat laajentuneet, ja tämän kehityksen jatkuminen on tärkeää yritysten työvoimapulan vähentämiseksi ja työllisyyden kasvattamiseksi. Ehdotus on siten täsmätoimena kannatettava. Pidemmällä tähtäimellä raideliikennettä tulisi kehittää niin, että se mahdollistaisi työmatkustamisen junalla huomattavasti nykyistä laajemmin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että perhevapailla olevien henkilöiden asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella tehtävän vähennyksen omavastuuta alennettaisiin. Muutoksen arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 5 miljoonalla eurolla. Keskuskauppakamari pitää ehdotusta perusteltuna.

Määräaikainen rahastopoikkeus

Tosiasialliseen johtopaikkaan perustuvaa yhteisöjen yleistä verovelvollisuutta säädettäessä päätettiin kahden vuoden määräaikaisesta rahastopoikkeuksesta. Valtiovarainministeriön oli määrä selvittää kahden vuoden aikana rahastopoikkeukseen liittyvät valtiontukinäkökohdat. Valtiovarainvaliokunta edellytti mietinnössään, että selvityksessä tulee huomioida kansainvälinen vertailu ja arvioida myös rahastopoikkeuksen tarpeellisuus ja mahdollisuus. Koska selvitys on viivästynyt, esitysluonnoksessa ehdotetaan rahastopoikkeuksen voimassaoloaikaa jatkettavaksi vuodella.

Keskuskauppakamari pitää rahastopoikkeuksen jatkamista tärkeänä. Keskuskauppakamari toteaa, että viimeaikaisen EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella Suomen sijoitusrahastojen verovapautta koskeva sääntely on osittain EU-oikeuden vastainen ja siten tällä hetkellä erittäin tulkinnanvarainen. Jos rahastopoikkeusta ei jatkettaisi, olisi epäselvää, missä laajuudessa Suomesta käsin hallinnoituja ulkomaisia rahastoja voitaisiin verottaa Suomessa yleisesti verovelvollisina osakeyhtiöinä. Veroriskit voisivat johtaa näiden rahastojen hallinnoinnin ja varainhoidon siirtymiseen pois Suomesta. Tällaisella muutoksella olisi pelkästään Suomen verotuloja alentava vaikutus.

Lopuksi

Keskuskauppakamarilla ei ole lausuttavaa esitykseen tunnustuspalkintojen verovapautta eikä rajoitetusti verovelvollisen verottamisessa käytettävän keskimääräisen kunnallisveroprosentin määritelmän päivittämisen osalta.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Jukka Appelqvist
Pääekonomisti

Emmiliina Kujanpää
Johtava veroasiantuntija